

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Juhász Miklós ügyvéd (CÍME) által képviselt felperes neve (FELPERES CÍME, Cg., adószáma:) felperesnek -, a személyesen eljáró I.rendű alperes neve (I.R. ALPERES CÍME) I.r., II.rendű alperes neve (II.R. ALPERES CÍME) II.r., III.R. ALPERES NEVE (ismeretlen helyen tartózkodó) III.r., V.R. ALPERES NEVE (V.R. ALPERES CÍME) V.r., a MEGHATALMAZOTT HOZZÁTARTOZÓ NEVE (CÍME) meghatalmazott hozzátartozó által képviselt VI.rendű alperes neve (VI.R. ALPERES CÍME) VI.r. és VII.rendű alperes neve (VII.R. ALPERES CÍME) VII.r., a személyesen eljáró VIII.rendű alperes neve (VIII.R. ALPERES CÍME) VIII.r., a II.r. alperes által képviselt IX.rendű alperes neve (IX.R. ALPERES CÍME) IX.r., X.rendű alperes neve (X.rendű alperes címe) X.r., a személyesen eljáró XI.rendű alperes neve (XI.R. ALPERES CÍME) XI.r. és XII.rendű alperes neve (XII.R. ALPERES CÍME) XII.r., XIII.R. ALPERES NEVE (XIII.R. ALPERES CÍME) XIII.r. és Machács és Társai Ügyvédi Iroda (CÍME, eljáró ügyvéd Dr. Szabó Oszkár Levente) által képviselt XIV.R. ALPERES NEVE (XIV.R. ALPERES CÍME) XIV.r. alperesek ellen, 5 586 081 Ft kölcsön megfizetése iránt a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2010. január 21. napján meghozott 8.G.15-09-040081/19. számú ítélete ellen, a felperes által 21. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezéseit pedig részben, a következőképpen változtatja meg:

Az I.r., II.r., III.r. alperesek egyetemleges marasztalása mellett az V.r., VI.r, VII.r., VIII.r, IX., X.r., XI., XII.r., XIII.r., XIV.r. alpereseket is velük egyetemlegesen kötelezi arra, hogy 60 napon belül fizessenek meg a felperesnek 5 586 081 (Ötmillió-ötszáznyolcvanhatezer-nyolcvanegy) Ft-ot, valamint annak 2007. december 17-től a kifizetés napjáig járó, évi 14%-os mértékű ügyleti- és 6%-os mértékű késedelmi kamatát.

Az ítéltábla megállapítja, hogy a XIII.r. és XIV.r. alperesekkel szemben a felperes a **NÉHAI IV.R. ALPERESTŐL** (NÉHAI IV.R. ALPERES CÍME) örökölt és Dr. Böröcz Helga Cecília Közjegyzői Irodája számú hagyatékátadó végzésében megjelölt vagyontárgyakból és azok hasznaiból kereshet kielégítést.

Mellőzi a felperes keresetének részben történt elutasítását, valamint az elsőfokú bíróság ítéletének azt a rendelkezését, hogy a peres felek a perrel felmerült elsőfokú perköltségeiket maguk viselik.

Kötelezi az I.r., II.r., III.r. és X.r. alperest, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 313 100 (Háromszáztizenháromezer-egyszáz) Ft elsőfokú perköltséget.

Kötelezi az V.-XIX.r. alpereseket arra, hogy egyetemlegesen fizessenek meg 15 napon belül a felperesnek 476 200 (Négyszázhetvenhatezer-kétszáz) Ft másodfokú perkoltséget.

Megállapítja, hogy a felperes javára - kérelmére - 22 100 (Huszonkettőezer-egyszáz) Ft kereseti- és 22 100 (Huszonkettőezer-egyszáz) Ft fellebbezési eljárási illeték visszatérítésének van helye, amely kérelmek elbírálásához az ítéletábra megküldeni rendeli a jelen végzése egy példányát - az elsőfokú bíróság útján - a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Hajdú-Bihar Megyei Adóigazgatóságának.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a 19. sorszámú ítéletével egyetemlegesen kötelezte az I.-II.-III.r. alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 5 586 081 Ft-ot és annak 2007. december 17. napjától a kifizetés napjáig járó évi 14%-os ügyleti- és 6%-os késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította, azzal, hogy a peres felek a perrel felmerült költségeiket maguk kötelesek viselni.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2003. július 30-án írásban kölcsönszerződést kötött az I.-II.-III.r. alperesekkel, mint adósokkal a **CÍM 1** szám alatti házaspár ingatlan megvásárlására folyósítandó 6 500 000 Ft kölcsön nyújtásáról. Az I.-II.-III.r. adósok egyetemleges kötelezettségvállalás mellett kérték a hitel folyósítását. A megállapodást tartalmazó okirat bevezető rendelkezéséből megállapíthatóan a szerződés a kölcsönt nyújtó felperes takarékszövetkezet, valamint a I.-II.-III.r. egyenes adósokon kívül az annak 8. pontjában felsorolt egyetemleges készfizető kezesek között jött létre. A szerződő felek a szerződés 30. pontjában rögzítették, hogy az okirat négy lapból, hét oldalból áll és vita esetén a felperesnél lévő példányban foglaltakat fogadják el irányadónak. Valamennyi szerződő fél ellátta aláírásával a szerződés 1., 3. és 6. oldalát. A szerződés szövegezése szerint a 3. oldal 8. pontjában felsorolt **NÉHAI IV.R. ALPERES** (korábban IV.r. alperes), az V.r., a VI.r. és a VII.r. alperesek, mint kezesek az adósokért a kölcsönszerződésben megjelölt kölcsön tőkeösszeg és annak mindenkorai járulékai erejéig a takarékszövetkezettel szemben egyetemleges készfizető kezeseséget vállaltak. Az összefűzött szerződés 2. és 3. oldalai között elhelyezett, indigóval készült A/4-es oldal - megnevezése szerint „melléklet a kölcsönszerződés 3. oldalának 8. pontjához” - ugyancsak készfizető kezesként tüntette fel a VIII.r., IX.r., X.r., XI.r. és XII.r. alpereseket, valamint az e per megindítása előtt elhalálozott V.P-T. A szerződése mellékletén sem dátum, sem aláírások nem voltak. A szerződés 6. oldalát adósként az I.r., III.r. alperesek, illetve adóstársként a II.r. alperes írta alá, míg a kezesek (IV.-XII.r. rendű alperesek) vonatkozásában - az elsőfokú bíróság megállapítása szerint - az aláírásukon túl a kezesi minőségük egyértelműen nem határozható meg. Közülük egyesek aláírása alatt ugyanis csak a „kezes”, míg másoké alatt a „készfizető kezes” megjelölés szerepel, a **NÉHAI IV.R. ALPERES**, volt IV.r. alperes aláírásánál pedig semmilyen jelölés nem található.

A felperes a kereseti kérelmében 5 586 081 Ft kölcsöntartozás és annak 2007. december 17-től a kifizetésig járó 14%-os ügyleti- és 6%-os késedelmi kamata, valamint a lerótt

kereseti illetékből eredő perköltségének megtérítésére kérte kötelezni egyetemlegesen az alpereseket. Az I.-III.r. alperesekkel szemben a felperes, mint kölcsönadósokkal, a **NÉHAI IV.R. ALPERES**ral és az V.-XII.r. alperesekkel pedig, mint készfizető kezesekkel szemben érvényesítette az igényét.

Arra hivatkozott, hogy az I.-II.-III.r. alperesek adósként a tartozásukat csak részben fizették meg. A kereseti követelése ezért a kölcsön ki nem egyenlített 5 218 866 Ft összegű tőkéjéből, annak 366 415 Ft összegű (tőkésített) kamatából és 800 Ft felszólítási díjból áll.

A per során személyesen, vagy meghatalmazott útján nyilatkozatot tett alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az I.-III.r. alperesek vitatták a követelés összegét, majd utóbb - miután a felperes csatolta a tartozásukról készített kimunkálását - a követelés összegszerűséget elismerték. NÉHAI IV.R. ALPERES és az V.-XII.r. alperesek azt elismerték, hogy a kölcsönszerződést kezesként írták alá, azonban vitatták a kezesi felelősségük terjedelmét. Állításuk szerint arra vonatkozóan a felperestől semmilyen tájékoztatást nem kaptak, tudomásuk szerint pedig a szerződést nem készfizető, hanem egyszerű kezesként írták alá, ezért sortartási kifogással éltek.

Hivatkoztak arra is, hogy a kölcsön fedezetéül szolgáló, a szerződés 21. pontjában kikötött jelzálogjoggal érintett **CÍM 1** szám alatti lakóingatlan értékesítése esetén a felperes a követelését annak „vételárából biztonsággal kielégítheti”. Perköltséget nem igényeltek.

Az elsőfokú bíróság az I.-III.r. alpereseket, mint egyenes adósokat a keresetnek megfelelően marasztalta. NÉHAI IV.R. ALPERESral és az V.-XII.r. alperesekkel (kezesekkel) szemben azonban a keresetet elutasította. Arra a következtetésre jutott ugyanis, hogy **NÉHAI IV.R. ALPERES** és az V.-XII.r. alperesek - a felperes állításával szemben - csupán egyszerű kezességet vállaltak, mivel a felperes által csatolt eredeti szerződéspéldány tartalma alapján nem lehetett egyértelműen megállapítani, hogy a felelősségvállalásuk készfizető kezesség vállalására irányult volna. E megállapítással összefüggésben az elsőfokú bíróság egyrészt azt vette figyelembe, hogy a készfizető kezesség vállalásáról a szerződés 3. oldalának 8. pontja tartalmaz rendelkezést, ahol **NÉHAI IV.R. ALPERES** és az V.-VII.r. alperesek valóban készfizető kezesként vannak feltüntetve, ugyanakkor ők a szerződés 6. oldalát csak „kezes” megjelöléssel írták alá. Másrészt arra hivatkozott, hogy a szerződésbe fűzött, a szerződés 3. oldal 8. pontját kiegészítő A/4-es lapon további hat személy (a VIII.-XII.r. alperesek, valamint az időközben elhunyt V.P.) adatai kerültek feltüntetésre, ugyanakkor a szerződéshez csatolt ezt az oldalt senki nem írta alá a szerződő felek részéről. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint - mivel a szerződés 3. és a 6. oldalán lévő aláírások „az aláírók minőségét nem egyértelműen tartalmazzák”, ezért a néhai IV.r. és az V.-XII.r. alperesek vonatkozásában - elismerésük szerint - csak azt lehetett megalapozottan megállapítani, hogy a perbeli szerződésből eredő tartozásért **NÉHAI IV.R. ALPERES** és az V.-XII.r. alperesek csak egyszerű, nem pedig készfizető kezességet vállaltak. Arra figyelemmel pedig, hogy a felperes a keresetében **NÉHAI IV.R. ALPERES**t és az V.-XII.r. alpereseket az I.-III.r. alperesekkel „egy sorban” egyetemlegesen kérte kötelezni, arra azonban a hivatkozott okból nem volt mód, ezért az elsőfokú bíróság - a Pp. 215.§-ában foglalt kereseti kérelemhez kötöttség miatt - a kezesekkel szemben a keresetet elutasította, mivel ők, mint egyszerű kezesek a tartozásért nem felelnek egyetemlegesen az egyenes adósokkal.

Az elsőfokú bíróság a perköltségviselés körében megállapította, hogy a felperes a kezesekkel szemben teljes egészében pervesztes lett, az egyenes adósokkal szemben azonban a keresete eredményes volt. Erre tekintettel úgy határozott, hogy a felperes a Pp. 81.§-a alapján maga köteles viselni a lerótt illetékből eredő perköltségét. Az alpereseknek pedig (igazolt) költsége nem volt, ezért további költségről határozni nem kellett.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben a sérelmezett határozat megváltoztatását és **NÉHAI IV.R. ALPERES** és az V.-XII.r. alpereseknek az I.-III.r. alperesekkel egyetemlegesen történő marasztalását kérte a javára megítélt 5 586 081 Ft tőkéből és annak járulékaiból álló marasztalási összeg tekintetében. Kérte továbbá az ítéletnek a perköltségre vonatkozó rendelkezését is megváltoztatni, akként, hogy valamennyi alperes egyetemlegesen legyen köteles megfizetni a 325 200 Ft összegben lerótt kereseti illetékből eredő elsőfokú perköltséget. Emellett kérte azt is, hogy az ítélet tábla ugyancsak egyetemlegesen kötelezze az alpereseket a másodfokú eljárásban felmerült (a lerótt fellebbezési illetékből és a jogi képviselője ügyvédi munkadíjából eredő) perköltsége megtérítésére is.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékokat nem megfelelően értékelte, mivel a tényállást - helyesen - a szerződés írott tartalma alapján kellett volna megállapítania. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság - az általa csatolt eredeti okirat tartalmával szemben - pusztán **NÉHAI IV.R. ALPERES** és az V.-XII.r. alperesek nyilatkozatai alapján állapította meg, hogy ők csupán egyszerű kezesi felelősséget vállaltak. Kiemelte, hogy a szerződés 8. pontjában, **NÉHAI IV.R. ALPERES** és az V.-XII.r. alperesek név szerinti, külön lapon történt beszerkesztését követően az a kitétel szerepel, hogy „ egyetemleges kötelezettség vállalása” és az, hogy „a készfizetői kezességvállalás a teljes hiteltartozás kiegyenlítéséig érvényes”. Hangsúlyozta, hogy a szerződésnek ezt a 3. oldalát valamennyi kezes - tehát azok is, akik a külön lapon voltak feltüntetve - aláírta. Felhívta a figyelmet arra is, hogy **NÉHAI IV.R. ALPERES** és az V.-XII.r. alperesek a szerződés 5. oldalának 29. pontjában, a BAR listára való felkerülésük lehetőségét is, mint készfizető kezesek vették tudomásul. Ehhez képest pedig - álláspontja szerint - súlytalan az a kétségtelenül tapasztalható hiányosság, hogy a szerződés dátumát követő záró aláírások egy részénél nem került feltüntetésre a készfizető kezesi minőség, hanem egyes aláírókat csak „kezes”-ként jelöltek, továbbá annak sincs jelentősége, hogy a külön lapon feltüntetett személyek nevét tartalmazó külön lista a szerződő felek részéről nincs aláírva. A felperes arra hivatkozott, hogy a kezesek nagy száma miatt maradt el a „készfizető” jelző feltüntetése a szerződés záró aláírásakor, a kötelezettségvállalásuk jellege és mértéke azonban a szerződés hivatkozott adatai alapján pontosan megállapítható. Megítélése szerint - a pénzintézetek ismert gyakorlata mellett - a csatolt okirat megfelelően igazolja **NÉHAI IV.R. ALPERES** és az V.-XII.r. alperesek állításával szemben a készfizető kezesi felelősségük elvállalását.

A VI.-VII.r., a XI.r. és a XII.r. alperesek a fellebbezési ellenkérelmeikben - azok tartalma szerint - az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték. Továbbra is a sortartási kifogásukra hivatkoztak, valamint arra, hogy a szerződésben megjelölt, biztosítéku szolgáló ingatlanból a felperes követelése kielégíthető lenne.

A XII.r. alperes álláspontja szerint nem eshet az ő terhére, hogy a felperes nem érvényesítette a jelzálogként lekötött ingatlanra vonatkozó zálogjogát. Állította, hogy mivel

az I.-III.r. alperesekkel szemben az elsőfokú bíróság ítélete fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett, a felperesnek tőlük kellene a követelését behajtania.

Kifogásolta azt is, hogy a felperes nem járt el a tárgyalásokra és nem tett eleget az együttműködési kötelezettségének sem, amikor nem igyekezett behajtani a követelését. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg **NÉHAI IV.R. ALPERES** és az V.-XII.r. alperesek egyező nyilatkozata alapján, hogy részükről csak egyszerű kezesség vállalására került sor és kellően megindokolta, hogy miért nem fogadta el a felperes által csatolt okiratot megfelelő bizonyítékként, azon kívül pedig a felperes egyéb bizonyítékot nem ajánlott fel.

A peres felek a másodfokú eljárás során tárgyalás tartását nem kérték. Ezért az ítéletábra a fellebbezést a Pp. 256/A.§-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A peres felek nem nyújtottak be fellebbezést az elsőfokú bíróság ítéletének az I.-II.-III.r. alpereseket a főkövetelésben egyetemlegesen marasztaló része ellen. Ezért az ítéletnek ez a rendelkezése a Pp. 228.§ (3) és (4) bekezdése alapján (rész)jogerőre emelkedett, a másodfokú bíróság pedig a sérelmezett határozatot - a Pp. 253.§ (3) bekezdésében foglaltak alapján - csak a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a következőkkel egészíti ki:

Az ítéletábra 2011. március 11-én a kijavított Gf...../6. számú másodfokú ítéletét abban az időpontban hozta meg, amikor a volt IV.r. alperes már elhalálozott, ezért a Gf.IV...../2. számú végzésével megállapította, hogy a másodfokú eljárás a volt IV.r. alperes elhalálozása folytán 2010. december 7. napján a volt IV.r. alperesi jogutódok perbelépéséig, illetve perbevonásáig félbeszakadt, ezért a Gf.IV...../6. számú ítélete hatálytalan.

Ezt követően a felperes bejelentette, hogy a volt IV.r. alperes jogutódai az V.r. alperes, valamint XIII.R. ALPERES NEVE XIII.r. és XIV.R. ALPERES NEVE XIV.r. alperesek.

A felperes perbe vonta a jogutódokat is, ezért az ítéletábra a Gf.IV...../2. számú végzésével megállapította, hogy a NÉHAI IV.R. ALPERES (CÍM szám alatti lakos) volt IV.r. alperes jogutódai a már perben álló V.R. ALPERES NEVE V.r. alperes, valamint XIII.R. ALPERES NEVE XIII.r. és XIV.R. ALPERES NEVE XIV.r. alperesek és az általuk örökölt vagyontárgyakat, azok értékét a másodfokú eljárásban 18. sorszám alatt található közjegyzői hagyatékátadó végzés tartalmazza.

Ez ellen a végzés ellen a XIV.r. alperes fellebbezést terjesztett elő, kérte a felperes és az ő vonatkozásában a pert megszüntetni, mert a követelés olyan jogviszonyból származott, amelynek személyes természete miatt a jogutódlás kizárt. Megjegyezte, hogy „egyébként is pro viribus” felelősséggel tartozik. E fellebbezést az ítéletábra az 5. sorszámú végzésével hivatalból, elkesettség miatt elutasította, amely határozatot a Kúria a Pf.VI...../2. számú határozatával helybenhagyta, ezért a jogutódlást megállapító végzés 2011. november 17-én jogerőre emelkedett.

Az így kiegészített tényállás alapján a fellebbezés **NÉHAI IV.R. ALPERES** jogutódai valamint az V.-XII.r. alperesek egyetemleges marasztalása vonatkozásában teljes egészében, a perköltség tekintetében pedig részben volt alapos.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének elbírálásához szükséges tényállást kellően feltárta, annak alapján azonban tévesen jutott arra a megállapításra, hogy **NÉHAI IV.R. ALPERES** és az V.-XII.r. alperesek az I.-III.r. alperesek kölcsöntartozásáért csupán (sortartó) egyszerű kezességet vállaltak. A felperes a fellebbezésében helytállóan állította, hogy részükről kifejezetten készfizető kezesi felelősség vállalására került sor. A csatolt írásbeli szerződés 8. pontjában ugyanis **NÉHAI IV.R. ALPERES** és az V.-XII.r. alperesek kinyilatkoztatták, hogy „egyetemleges készfizetői kezességet” vállaltak, amelynek keretében kötelezettséget arra vállaltak, hogy a felperes első felszólítására, az abban megjelölt határidőn belül az adósok (I.-III.r. alperesek) részéről szerződésszerűen kiegyenlítésre nem került tartozást megfizetik. E vállalásuk tartalmából következik, hogy az adott esetben **NÉHAI IV.R. ALPERES** és az V.-XII.r. alpereseket, mint kezeseket sortartási kifogás nem illeti meg. A kezesek eredményesen nem hivatkozhattak arra, hogy ők a szerződést - annak aláírása előtt - nem olvasták el, illetve részükre a felperes a kötelezettségvállalásuk tartalmát nem magyarázta el. Életszerűtlen ugyanis, hogy ilyen jellegű kötelezettségvállalás esetén a kötelezettek a vállalásuk tartalmát, mibenlétét nem kívánják megismerni.

Az, hogy **NÉHAI IV.R. ALPERES** és az V.-XII.r. alperesek a nyilatkozatukat készfizető kezesekként tették meg a szerződés bevezető részében is, a 8. pontjában is és a 29. pontjában is, félreérthetetlenül megjelölésre került. Azt tehát a szerződő felek és a szerződést aláíró kezesek elemi gondosság mellett akkor is felismerhették, ha arról nem kaptak külön tájékoztatást a felperestől. Ha pedig a szerződést annak általuk történt aláírása előtt valóban nem olvasták el (még a kötelezettségvállalásukra vonatkozó részében sem), ez a mulasztásuk olyan önhiba, amelynek következményeit viselniük kell.

NÉHAI IV.R. ALPERES és az V.-XII.r. alperesek, mint kezesek a szerződés 1., 3. és 6. oldalát nem vitásan valamennyien aláírták, azok is, akik csak a 3. oldal 8. pontjának mellékleteként a szerződéshez csatolt A/4-es lapon kerültek feltüntetésre. **NÉHAI IV.R. ALPERES** és az V.-XII.r. alperesek az egyébként kötelező alakiság mellett csak írásban tehető kezességvállalásuk tényét valamennyien elismerték. Ezért - a fent írtak szerint - nincs jelentősége annak az elsőfokú bírósági ítéleti ténymegállapításnak, hogy a **NÉHAI IV.R. ALPERES** alperes aláírási pozíciója beazonosíthatatlan. A nem vitásan aláírt okiratban foglaltakkal szemben ugyanis, amelyben félreérthetetlenül készfizető kezesi felelősségvállalás került meghatározásra, pusztán a kezesként megjelölt alperesek egyező előadása alapján nem állapítható meg az, hogy részükről csupán (sortartó) egyszerű kezesség vállalása történt. Értelmszerűen nem támasztja alá ezt a megállapítást az az elsőfokú bíróság ítéletében megjelölt érv sem, hogy a szerződés 6. oldalán egyes aláíró személyek csupán kezesként lettek feltüntetve. A kezes egyébként is, mint gyűjtőfogalom magában foglalja nemcsak az egyszerű (sortartó), hanem a készfizető kezességet vállaló személy megnevezését is. Magában a szerződésben is több helyen „csak” kezesként jelölik a nem kétségesen készfizető kezességet vállaló kezeseket. **NÉHAI IV.R. ALPERES** és az V.-XII.r. alperesek azt maguk sem állították, hogy őket a felperes tévedésbe ejtette, vagy megtévesztette volna a kezesi minőségüket illetően. Önmagában az a körülmény pedig, ha őket a kezesi felelősségük terjedelméről a felperes ügyintéző dolgozói nem tájékoztatták, nem eredményezi (nem eredményezheti), hogy - az okiratban foglaltak ellenére - a készfizetői kezességvállalásuk egyszerű kezesi felelősségvállalássá alakulhasson át. Az elsőfokú bíróság eltérő megállapítása egyébként azért sem helytálló, mert a 6. oldalon

található egyes aláírások alatt (VII.r., IX.r., X.r. alperesek) nem vitásan a készfizető kezesi megjelölés szerepel, ugyanakkor a szerződésben nincs különbségtétel a kezesi felelősség terjedelme között az egyes érintett alperesek vonatkozásában. Mindemellett a felperes kellő magyarázatot adott arra is, hogy a külön lapon felsorolt készfizető kezesek aláírása alatt helyhiány miatt tüntették fel a „kezes” minőséget a nyomtatvány korlátozott számú pontjaira tekintettel. Az a körülmény pedig, hogy az I.-III.r. alperesek tájékoztatása alapján a kezesek bíztak abban, hogy megfelelő adósi teljesítés folytán az ő helytállásukra nem került sor, a jelen perben felperes terhére nem volt értékelhető, mint ahogy az sem, hogy milyen indokok alapján szolgáltatták **NÉHAI IV.R. ALPERES** és az V.-XII.r. alperesek az I.-III.r. alperesek tartozásával összefüggésben a személyi biztosítékot.

Mindezekre tekintettel az ítéltábla azt állapította meg, hogy a felperes által csatolt okirattal szemben **NÉHAI IV.R. ALPERES** és V.-XII.r. alperesek nem tudták igazolni, hogy nem készfizető kezességet vállaltak, ezért a Ptk. 274.§ (1) bekezdése alapján sortartási kifogást eredményesen nem terjeszthettek elő.

Nem hivatkozhattak a kezesek eredményesen arra sem, hogy a felperesnek a dologi biztosítékból kellett volna kielégítést keresnie. A következetes bírósági gyakorlat szerint ugyanis a jogosultat nem terheli sortartási kötelezettség, tehát maga döntheti el, hogy a követelését az egyenes adósokkal, a készfizető kezesekkel, vagy a dologi kötelezettekkel (zálogkötelezettekkel) szemben kívánja-e érvényesíteni. A jogosult tehát nem köteles a zálogjogát érvényesíteni a személyes adósok mentesülése érdekében (EBH.2000.327.). A zálogszerződés a jogosultnak arra biztosít jogot, hogy a kötelezettek nem teljesítése esetén a követelése biztosítására szolgáló zálogtárgyból kielégítést kereshessen (Ptk.251.§ (1) bekezdés). A perbeli kölcsönszerződésben a felperes nem vállalta azt, hogy csak akkor fordul a személyes adósok és a kezesek ellen, ha a követelését a dologi adósoktól nem tudja behajtani. Ilyen sortartási kötelezettség a felperest jogszabály alapján sem terhelte. Ezért a kezesként megjelölt alpereseknek az a hivatkozása sem volt a javukra értékelhető, hogy a felperes a zálogjogát az ő perlésüket megelőzően nem érvényesítette.

A felperes fellebbezése ezért alapos volt abban a tekintetben, hogy **NÉHAI IV.R. ALPERES** jogutódai és az V.-XII.r. alperesek, mint jogutódok és készfizető kezesek is egyetemlegesen felelnek az I.-III.r. alperesekkel az általuk kiegyenlíttetlen kölcsöntartozásért.

Az ítéltábla nem fogadta el a XIV.r. alperesnek azt a hivatkozását, hogy vele szemben a Pp.157.§-ának g) pontja alapján a per megszüntetésének lenne helye, mert a jogviszony természete a jogutódlást kizárja, ugyanis a per megszüntetése csak például a tartásra irányuló pereknél, a házassági pereknél, a személyiségi jogi pereknél, a sajtóhelyreigazítási pernél jöhetne szóba, abban az esetben, ha valaki vagyoni kötelezettségként kezességet vállalt, a jogutóda felelősséggel tartozik.

Azonban az ítéltábla egyetértett a XIV.r. alperes hivatkozásával abban, hogy felelősséggel csak az örökség erejéig tartozik, hiszen a Pp. 216.§-a alapján, ha a kereseti követelés a polgári jog szabályai szerint az alperes vagyonának csupán valamely részéből hajtható be, a bíróságnak ezt a részt a határozatában meg kell jelölnie, ezt akkor is meg kell tennie hivatalból, ha az alperes azt nem kéri. A PK. 192. sz. állásfoglalás szerint a hagyaték

tárgyaival és annak hasznaival való felelősség esetén a marasztaló ítélet rendelkező részében meg kell jelölni azokat a vagyontárgyakat, amelyekből, illetőleg amelyeknek hasznaiból a hagyatéki hitelező végrehajtás útján kielégítést kereshet, ugyanis a Ptk. 679.§-a (1) bekezdésének első mondata szerint az örökös a hagyatéki tartozásokért a hagyatéka tárgyaival és annak hasznaival felel a hitelezőnek („cum viribus” felelősség). Ez annyit jelent, hogy a hagyatéki hitelező elsődleges igénye arra terjed ki, hogy követelését - végrehajtás útján - a hagyatéki vagyontárgyakból és azok hasznaiból elégítse ki. A PK. állásfoglalás indokolása szerint, abban az esetben, ha a hagyatékátadó végzés rendelkezésre áll és a hagyatéki vagyontárgyakat tételesen felsorolja, helye lehet annak, hogy az ítélet utaljon a hagyatékátadó végzésre, illetőleg annak azokra a tételeire, amelyek a kielégítés szempontjából figyelembe jönnek, amely feltételnek az ítélet az ítéletének rendelkező részében eleget is tett. Az V.r. alperes tekintetében a korlátozás nem érvényesül, mert ő saját személyében is kezességet vállalt.

(A XIV.r. alperes részletesen nyilatkozni kívánt arra, hogy csak korlátozott felelősséggel tartozik, azonban az ítélet az ítélet - a fentiekben kifejtettek miatt - külön nem hívta őt fel annak kifejtésére.)

Alappal sérelmezte a felperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróságnak a perköltségviselésre vonatkozó rendelkezését is, az alábbiak miatt:

Az elsőfokú bíróság ítélete szerint a felperes az I.-III.r. alperesekkel szemben pernyertes lett, **NÉHAI IV.R. ALPERES** és az V.-XII.r. alperesekkel szemben pedig pereszes. Az elsőfokú bíróság által felhívott Pp. 81.§ (1) bekezdése a részleges pernyerteségen-pereszteségen alapuló költségviselést szabályozza, amely a felperes és az I.-III.r. alperesek viszonylatában szóba sem kerülhetett. Az adott esetben ugyanis nem az történt, hogy a felperes keresete az I.-III.r. alperesekkel szemben csak részben vezetett eredményre, részben pedig elutasításra került, hanem az, hogy a felperes keresete az I.-III.r. alperesekkel szemben teljes mértékben eredményes volt.

Tény, hogy az I.-III.r. alperesek a perre okot adtak, ezért őket az elsőfokú bíróságnak köteleznie kellett volna a felperes által lerótt illetékből eredő perköltség megfizetésére és a Pp. 82.§ (1) bekezdése, valamint a Pp. 51.§ 1) pontja alapján egyetemlegesen. (Egyéb költsége megtérítését a felperes a fellebbezésében az elsőfokú eljárásra vonatkozóan nem kérte.)

Az elsőfokú bíróság által egyébként helyesen felhívott Ptk. 273.§ (2) bekezdésének második mondata szerint a kezes a perköltségekért és a végrehajtási költségekért csak akkor felel, ha a keresetindítás előtt őt a teljesítésre felszólították. Ezért az elsőfokú bíróság helyesen hívta fel a felperest annak igazolására, hogy részéről a kezesek felszólítása a teljesítésre megtörtént-e. A kezesek a felszólításuk megtörténtét vitatták. Ezzel szemben a felperes nem tudta igazolni az állítását, mivel - nyilatkozata szerint - csak „sima levélként” adta fel a küldeményeket. A X.r. alperes ugyanakkor a személyes meghallgatása során (a 2010. január 21. napján tartott tárgyaláson) elismerte, hogy a felszólításokat a felperestől megkapta „talán hármát is” (18. számú jegyzőkönyv 3. oldal negyedik bekezdés). Ezért az ítélet az X.r. alperest az egyenes adós I.-III.r. alperesekkel egyetemlegesen kötelezte a felperes elsőfokú perköltségének megtérítésére.

A további kezesek azonban részben tagadták, hogy kaptak volna a felperestől felszólítást a teljesítésre, részben a felszólítás tartalmát vitatták. Ezért **NÉHAI IV.R. ALPERES** jogutódait és az V.-IX.r., valamint a XI.-XII.r. alpereseket elsőfokú eljárásbeli perköltség fizetésére kötelezni nem lehetett.

A perköltség összegének megállapításakor azonban az ítéletábra észlelte, hogy a felperes által lerótt 335 200 Ft illetékekkel szemben a kereseti (és a fellebbezési) eljárási illetékek helyes összege csak 313 100 Ft - 313 100 Ft-ban lett volna meghatározható.

A Pp. 25.§ (4) bekezdése szerint ugyanis a perérték megállapításakor a főkövetelés járuléka (kamat, költségek, stb.) figyelmen kívül maradnak. A következetes bírói gyakorlat szerint nem számít a perérték alapjához a tőkésített kamatkövetelés sem (BDT.2005.1136., BH.1995.118.). Ezért az adott esetben a perérték helyes összege 5 218 866 Ft, amelynek alapján a 6%-os mértékű illeték 313 100 Ft. Az illetékek fizetésére kötelezett felperes azonban - a jogszabály téves értelmezése folytán - a szabályszerű illetéknél többet rótt le a keresetlevelén és a fellebbezésén is. Ezért az ítéletábra „Az illetékekről” szóló, többször módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 80.§ (1) bekezdésének f) pontja és az Itv. 81.§ (2) bekezdése alapján megállapította az illeték visszaigénylésének lehetőségét és annak elbírálásához megküldeni rendelte a határozatát az illetékes adóigazgatóságnak, ahol a felperes az illeték visszatérítésére irányuló kérelmét előterjesztheti (BDT.2006.1389.).

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján, részben akként változtatta meg, hogy az I.-III.r. alperesekkel egyetemlegesen a néhai IV.r. jogutódait és az V.-XII.r. alpereseket is kötelezte a felperes javára a kölcsöntartozás és annak kamatai megtérítésére, valamint az I.-III.r. és X.r. alpereseket egyetemlegesen kötelezte a felperes részéről az elsőfokú eljárással összefüggésben megtéríteni kért perköltség megfizetésére is, ugyanakkor mellőzte az elsőfokú bíróságnak a perköltség viselésére vonatkozó megállapítását.

A felperes fellebbezése a volt IV. r. alperes jogutódaival és az V.-XII.r. alperesekkel szemben a másodfokú eljárásban eredményre vezetett. Mivel az elsőfokú eljárás során a felperes őket, mint kezeseket a teljesítésre már nem vitásan felhívta, a felperes másodfokú perköltségének viselése alól már a kezesként megjelölt alperesek sem mentesülhettek, a Ptk. 273.§ (2) bekezdése alapján. Ezért a kezesként megjelölt alperesek és a jogutódok a Pp. 78.§ (1) bekezdése és a Pp. 82.§ (1) bekezdése alapján kötelesek a felperes javára egyetemlegesen megfizetni a (helyes összegben megállapított) jogorvoslati illetékből és „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló, 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§ (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése, valamint a 4/A.§ (1) bekezdése alapján a módosított perérték szerint megállapított ügyvédi munkadíjból eredő másodfokú költséget.

Debrecen, 2012. május 21.

Szilágyiné Dr. Karsai Andrea sk. a tanács elnöke, Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit sk. előadó bíró, Dr. Szűcs Lajos sk. bíró

A kiadmány hitelűl:

-kiadó-